

N.V. Westerscheldetunnel

Jaarverslag 2018

MEER MOGELIJK MET DE SLUISKILTUNNEL

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG

1	Profiel.....	3
2	Kerncijfers.....	4
3	Verslag van de Raad van Commissarissen.....	5
4	Verslag van de directie	7
5	Jaarrekening 2018.....	15
6	Overige gegevens.....	34
7	Controleverklaring.....	35

1 Profiel

De N.V. Westerscheldetunnel (WST) is op 9 november 1998 opgericht om de Westerscheldetunnel te bouwen en te exploiteren. Tot onze taken behoren de tolinning, het verkeers- en incidentmanagement en het onderhoud en beheer van de Westerscheldetunnel, de Sluiskiltunnel en de toeleidende wegen.

De missie van de WST luidt:

"Optimale dienstverlening tegen zo laag mogelijke tarieven"

Doel is dat klanten de rit over onze weg en door onze tunnels positief ervaren. Dus veilig, snel en comfortabel naar de andere kant. Veiligheid is daarbij het belangrijkste aandachtspunt, zowel van onze klanten als van onze medewerkers en de hulpdiensten.

Voor de WST is een zo hoog mogelijke beschikbaarheid essentieel. De Westerscheldetunnel is namelijk de enige verbinding tussen Zuid-Beveland en Zeeuws-Vlaanderen. Ook de Sluiskiltunnel speelt een grote rol in de mobiliteit van de regio. Het is daarom belangrijk dat beide tunnels zoveel mogelijk zonder beperkingen beschikbaar zijn. In de praktijk betekent dit dat we het onderhoud zo efficiënt mogelijk en zoveel mogelijk 's nachts, op verkeersarme momenten, plannen.

Het hanteren van zo laag mogelijke tarieven heeft tot gevolg dat financiële meevallers in eerste instantie ten goede komen aan de klant. Zo zijn de tarieven van de WST sinds 2012 gelijk gebleven. Op 30 september 2016 is in Provinciale Staten de aandeelhouderstrategie voor de WST vastgesteld. Besloten is dat de tarieven in ieder geval tot 2021 niet worden verhoogd. Hiermee wordt op concrete wijze invulling gegeven aan onze missie.

2 Kerncijfers

	2018	2017	2016	2015	2014
Beschikbaarheid					
Geen onregelmatigheden (%)	97,7	97,2	98,1	98,4	98,3
Verkeer					
Passages per jaar	7.565.315	7.184.988	6.654.963	6.260.906	6.101.866
Passages per dag (gem.)	20.727	19.685	18.183	17.153	16.717
Passages t-tag	4.989.641	4.767.564	4.482.486	4.233.381	4.140.097
Passages t-tag (%)	66,0	66,4	67,4	67,6	67,8
Passages veelgebruikers	1.353.111	1.284.330	1.208.335	1.102.515	1.070.854
Passages veelgebruikers (%)	17,9	17,9	18,2	17,6	17,5
Passages tolvrije dagen	113.283	115.361	113.920	108.954	107.933
Abonnementhouders	56.199	54.539	54.068	53.705	52.567
t-tags in omloop	86.885	83.141	80.654	78.364	76.553
m-tags in omloop	631	571	503	482	414
e-tags in omloop	91	78	84	77	27
Financiën					
Tolopbrengsten (x € 1 mln.)	35,5	33,1	30,3	28,3	27,7
Opbrengst per passage (x € 1)	4,68	4,60	4,55	4,52	4,54
Netto resultaat (x € 1 mln.)	14,8	13,3	12,0	9,9	9,8
Personeel					
Bezetting (fte.)	57,4	58,0	58,2	59,4	61,1
Leeftijd (gem.)	48	47	47	47	47
Ziekteverzuim (%)	5,1	2,9	5,0	2,3	4,9
Communicatie					
Bezoekers website (gem. per dag)	706	693	642	566	555
Aantal inschrijvers Nieuwsbrief	4.895	4.667	4.108	3.972	3.913
Aantal gebruikers Mijn Tunnel	8.715	8.315	8.163	7.568	6.998
Volgers Twitter @NVWST	3.904	3.804	3.557	3.134	-

3 Verslag van de Raad van Commissarissen

3.1 Jaarrekening 2018

Conform de statuten heeft de directie de geconsolideerde jaarrekening over het boekjaar 2018 opgesteld en aan de Raad van Commissarissen (RvC) voorgelegd. De geconsolideerde jaarrekening is door Baker Tilly Netherlands N.V. gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. De RvC heeft in het bijzijn van de directie de geconsolideerde jaarrekening met de accountant besproken. Daarbij zijn de financiële ontwikkelingen van het bedrijf alsmede de kwaliteit van het financieel beheer aan de orde geweest.

3.2 Pré-advies

De directie legt het Jaarverslag 2018 op 22 mei 2019 ter vaststelling voor aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De RvC adviseert de Algemene Vergadering het Jaarverslag 2018 vast te stellen.

3.3 Werkzaamheden van de Raad van Commissarissen

De RvC heeft een adviserende en toezichhoudende taak, waarbij de belangen van de vennootschap en de daarbij betrokken partijen voorop staan. De Raad vergadert altijd plenair en kent geen subcommissies. Deze werkwijze functioneert naar tevredenheid. De RvC wil op de hoogte blijven van de actuele stand van zaken binnen de organisatie. Dit gebeurt in zes reguliere vergaderingen (en in 2018 in twee extra vergaderingen) alsmede in de benodigde bilaterale contacten. In deze contacten wordt ook aandacht besteed aan de cultuur bij de WST waarin integer handelen door medewerkers in alle lagen van de onderneming wordt nagestreefd.

Vaste agendapunten tijdens de vergadering met de directie zijn een toelichting op de gang van zaken en de ontwikkeling van de financiële resultaten aan de hand van vier kwartaalrapportages van de WST, Movenience en de Sluiskiltunnel, het jaarverslag en het beleidsplan. Specifieke onderwerpen van aandacht waren in 2018 de renovatie van de Westerscheldetunnel, de discussie met de accountant over de classificatie van het actief Tunnel, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de vraag van de aandeelhouder een rol te spelen bij de Westerschelde Ferry.

Bij toerbeurt worden de overlegvergaderingen tussen directie en Ondernemingsraad bijgewoond door één van de commissarissen. Jaarlijks, in het voorjaar, evalueert de RvC haar eigen functioneren en het functioneren van de directie.

3.4 Classificering actief Tunnel

Met de accountant is over het boekjaar 2017 een discussie ontstaan over het toepassen van artikel 221.5 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging bij de WST. De discussie spitte zich toe op de indeling van het Vast Actief materieel of immaterieel moest zijn maar had geen invloed op het vermogen en resultaat. De materie was dermate complex dat besloten is in 2018 een onafhankelijk deskundige te raadplegen om tot een voor beide partijen bindend oordeel te komen. Het oordeel luidt (samengevat) als volgt: de huidige door WST gevolgde verantwoording is aanvaardbaar. Zou WST hebben gekozen voor verantwoording op basis van het concessiemodel, dan zou dat ook aanvaardbaar zijn, met een analogie op basis van RJ 221.5. Niettemin is het oordeel dat voortzetting van de huidige verantwoording de voorkeur verdient.

3.5 Corporate Governance

Bij het inrichten van het Corporate Governance beleid wordt rekening gehouden met de herziene Corporate Governance Code. Omdat de organisatie relatief klein en overzichtelijk is, is besloten een aantal zaken uit de Code anders uit te werken. Zo worden er bijvoorbeeld geen auditcommissie, remuneratie-commissie en selectie- en benoemingscommissie gehanteerd bij de WST. Duurzaamheid wordt, voor zover mogelijk en relevant, bij besluiten meegewogen. Daarbij is bijzonder dat de WST in 2033 zal ophouden te bestaan.

In 2017 is een klokkenluidersregeling bij de WST ingevoerd waardoor het voor medewerkers van de WST eenvoudiger en veiliger is geworden om misstanden of onregelmatigheden te melden. In 2018 zijn geen meldingen gedaan.

3.6 Verlaging tarieven WST

Op 1 maart 2019 heeft Provinciale Staten ingestemd met een initiatiefvoorstel om de t-tagtarieven van de WST met ingang van 1 januari 2020 te verlagen. Dit initiatiefvoorstel is in lijn met het voorstel van de WST dat begin 2019 is uitgebracht aan Gedeputeerde Staten. Deze verlaging heeft significante invloed op de toekomstige resultaten.

3.7 Wet Bestuur en Toezicht

Per 1 januari 2013 is de Wet Bestuur en Toezicht voor grote B.V.'s en N.V.'s in werking getreden. Het bestuur van de WST voldoet in het verslagjaar aan de beoogde man-vrouwverhouding. Met de samenstelling wordt voldaan aan de vereiste deskundigheid, ervaring, onafhankelijkheid en diversiteit van de Raad van Commissarissen.

3.8 WNT

De WST valt formeel niet onder de Wet Normering Topinkomens (WNT) maar conformeert zich vrijwillig aan de verantwoordingsregels hiervan.

3.9 Samenstelling van de Raad van Commissarissen

Ultimo 2018 is de samenstelling van de RvC als volgt:

**Mr. J.M. Heijning - van den
Bremer**

Zittingsperiode tot 1 juli 2022

- In functie sinds 23 mei 2014, sinds 1 januari 2016 als voorzitter.
- Directeur Douane regio Rotterdam Haven.
- Relevante nevenfuncties: lid klachtencommissie Politie Zuidwest Nederland, lid Raad van Toezicht Omroep Zeeland.

**drs. ing. J.W. Hollestelle -
van Rooijen**

Zittingsperiode tot 1 januari 2020

- In functie sinds 1 januari 2016.
- Directeur-eigenaar Koninklijke Hollestelle Groep.
- Relevante nevenfuncties: lid Economic Board Zeeland, bestuurslid VNO-NCW Zeeland, lid Regionale Raad KvK ZuidWest, lid Raad van Commissarissen Caesar Groep, Kamerheer van Z.M. de Koning.

Mr. H.B. Hieltjes

Zittingsperiode tot 1 januari 2022

- In functie sinds 1 januari 2018
- Burgemeester van Kapelle
- Relevante nevenfunctie: lid Raad van Commissarissen bij Brabant Water N.V.

4 Verslag van de directie

4.1 Inleiding

Op woensdag 14 maart 2018 was het precies 15 jaar geleden dat de Westerscheldetunnel geopend werd. Alle klanten die tussen 07.00 en 19.00 uur passeerden kregen een doosje pepermuntjes. Het 15-jarig jubileum kon rekenen op ruime aandacht in de media.

Het jaar 2018 stond hoofdzakelijk in het teken van de afronding van de anderhalf jaar durende renovatie van de tunnel technische installaties (TTI) in de Westerscheldetunnel. De renovatie maakt onderdeel uit van het onderhoudscontract met onderhoudsaannemer 'Westerscheldetunnel Maintenance', een combinatie van Croonwolter&dros, Mobilis en BAM. De scope van de renovatie is in 2012 vastgesteld bij de aanbesteding van het onderhoudscontract. In 2017 en 2018 is de renovatie uitgevoerd. Om de speerpunten veiligheid en beschikbaarheid ook in de toekomst te kunnen waarborgen, was een renovatie, na 15 jaar, onvermijdelijk.

In de aanbestedingsprocedure diende de aannemerscombinatie een uitvoeringsplan te presenteren waarin inzichtelijk werd gemaakt hoe de systemen vernieuwd zouden worden en wat dit zou betekenen voor de beschikbaarheid van de tunnel en de overlast voor de weggebruiker. WM gaf aan te gaan voor een parallelle opbouw van de systemen waarbij de systemen na een uitgebreid testtraject gefaseerd in bedrijf werden genomen. De montage van de systemen vond plaats tijdens reguliere onderhoudsnachten. Het testen en omzetten van de systemen kon plaats vinden in de nachtelijke uren. Hierdoor ontstond een minimale overlast voor het verkeer. Het feit dat de Westerscheldetunnel voor het verkeer beschikbaar bleef tijdens de renovatie is uniek in Nederland.

Tijdens de renovatie zijn alle verkeersinstallaties, de verkeerssignalering en communicatiesystemen zoals video-, omroep- en noodtelefooninstallaties, alle besturingscomputers, netwerken, glasvezelverbindingen en bedieningssystemen vervangen. De apparatuur die radiozenders doorgeeft is vernieuwd en uitgebreid waardoor er meer radiozenders beschikbaar zijn. Ook is er Digital Audio Broadcast (DAB+) toegevoegd. Buiten de tunnel werden de hoogtedetectie, de slagbomen, de verkeersregelinstallatie en de verkeerssignalering voor de beide tunnelingangen vervangen.

Vanuit de renovatie is er geen noodzaak om een nieuwe openstellingsvergunning aan te vragen. Er is volgens de tunnelwetgeving WARVW geen sprake van een wezenlijke wijziging van het gebruik van de tunnel. Hiervan is sprake indien de tunnel anders gebruikt wordt (bijvoorbeeld grote wijzigingen in het verkeersbeeld, andere gevaarlijke transport categorieën, aanpassingen aan het zelfredzaamheidsconcept in civiele of technische zin).

Met het bevoegd gezag is het project renovatie TTI in verschillende bijeenkomsten vanaf 2016 afgestemd. Periodiek zijn bijeenkomsten georganiseerd waarbij betrokkenen van bevoegd gezag en de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) zijn bijgepraat over de werkzaamheden aan de verschillende systemen en de bijbehorende plannen en testen van de verschillende systemen.

De uitvoerende renovatiewerkzaamheden zijn volgens planning op 1 juli 2018 afgerond. De werking van de systemen is tijdens de totaalafsluiting in zowel de multidisciplinaire oefening als in de testen van de calamiteiten- en evacuatievoorzieningen aangetoond. De verwachting is dat alle 'as built' documentatie van aanpassingen in het eerste kwartaal van 2019 opgeleverd zijn en opgenomen worden in het configuratie-managementsysteem. De volledige oplevering van de uitgebreide aangepaste functionele beschrijvingen van de deelsystemen zal nog in 2019 doorlopen.

Sinds het vierde kwartaal van 2017 zijn er overleggen gestart tussen Dow, de Gemeente Terneuzen, het Waterschap Scheldestromen, North Sea Port en de WST om de verkeerssituatie rondom de H.H. Dowweg te bespreken. Door incidenten, de realisatie van het Maintenance Value Park en bijvoorbeeld

de onderhoudsstops van DOW is de verwachting dat er de komende jaren structureel overlast zal zijn voor de weggebruikers door de toenemende verkeersdruk. Er zijn inmiddels een groot aantal korte termijn acties uitgevoerd, zoals het openzetten van de calamiteitenroute tijdens de ochtend- en avondspits en het door DOW stimuleren van fietsen en carpoolen. Daarnaast wordt er nagedacht over, meer ingrijpende, langetermijn oplossingen. In het tweede kwartaal van 2018 heeft de WST een filemeldsysteem op de N62 in gebruik genomen om zo het aankomende verkeer te kunnen waarschuwen voor files naar de afslag Terneuzen. In 2019 zal een fietstunnel onder de Innovatieweg worden gerealiseerd. Dit is nodig omdat in de huidige situatie fietsers bij de rotonde oversteken, wat zorgt voor lange wachtrijen voor de rotonde en onveilige situaties. Door de komst van de fietstunnel stroomt het verkeer beter door, wat direct ook ten goede komt aan de verkeersafwikkeling en -veiligheid op de Westerscheldetunnelweg.

Sinds de introductie van de nieuwe t-tag eind februari 2018, zijn ruim 7.000 t-tags aan klanten verstrekt. De introductie verliep voorspoedig, maar een klein aantal t-tags werkte technisch helaas niet zoals het hoort. Daarom werd eind 2018 de accu en transistor in de t-tag vervangen. De start van de migratie van 80.000 oude t-tags is hierdoor doorgeschoven naar 2019.

Er zijn verschillende betaalsystemen bij de WST aanwezig om een breed scala aan betaalproducten te kunnen accepteren. In 2017 is onderzocht of en met welke impact contactloos betalen kan worden toegevoegd. In dit onderzoek is met name gekeken of hiermee het gebruik van lanen 4 en 7, waar de klant zelf de betaling uitvoert, kan worden gestimuleerd om zo de drukte in de kassalanen af te laten nemen. Het blijkt echter dat er geen systeem is dat zowel contactloze betalingen van bankpassen en creditcards als betalingen van tankkaarten kan accepteren. Besloten is daarom om contactloos betalen gefaseerd in te voeren. Vanaf eind december 2018 is de eerste fase gerealiseerd en is het mogelijk om contactloos te betalen in de kassalanen.

De WST vindt het belangrijk om te weten hoe klanten hun rit door de tunnel beleven en waarderen. Daarom vindt er iedere drie jaar een uitgebreid klanttevredenheidsonderzoek plaats. In 2018 is dit onderzoek voor de vijfde keer uitgevoerd en werd de WST beoordeeld met een 8,0. Dat ligt in de lijn met de vorige onderzoeken waar tweemaal een 7,8, één keer een 7,9 en één keer een 8,2 werd gescoord.

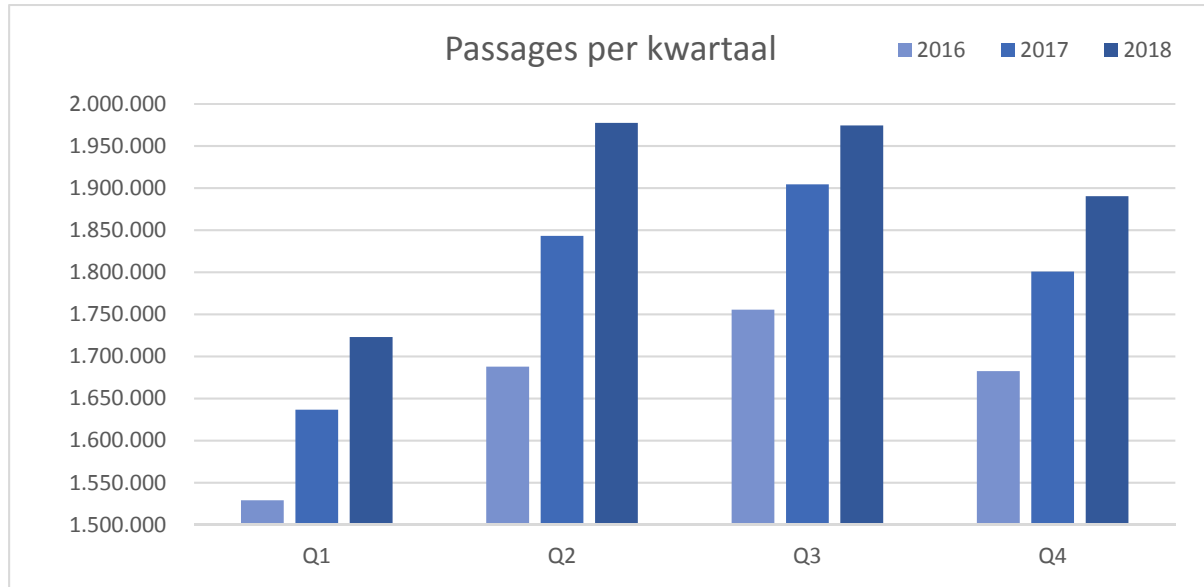
4.2 Verkeer

Sinds de openstelling van de Westerscheldetunnel op 14 maart 2003 zijn ruim 90 miljoen klanten gepasseerd en ligt de gemiddelde groei van het aantal passages iets boven de 3% per jaar. In 2017 bedroeg de groei 8,0% en dat was de grootste groei sinds de opening van de Westerscheldetunnel. Deze hoge groei zet met 5,3% ook in 2018 door.

De toename van het aantal passages in 2018 is een combinatie van meerdere factoren. De economische ontwikkeling, de toename van bedrijvigheid in de Zeeuwse havens met onder andere de komst van het Maintenance Value Park en de groei van het toerisme uit België spelen een duidelijke rol. Daarnaast heeft de verbeterde infrastructuur rondom de Westerscheldetunnel, met in het zuiden de Sluiskiltunnel en de vernieuwde Tractaatweg en in het noorden de verdubbelde Sloeweg, ook zeker invloed op de groei. De drukte op de ring in Antwerpen zorgt bovendien dat het aantal vrachtwagens harder stijgt dan het gemiddelde. Steeds meer vervoerders kiezen voor de route via de Westerscheldetunnel als snelste verbinding naar het noorden.

In de volgende grafiek is het verloop van het aantal passages per kwartaal van 2016, 2017 en 2018 weergegeven.

In 2018 is er in totaal 7.565.315 keer gepasseerd bij de Westerscheldetunnel. Gemiddeld zijn dat 20.727 passages per dag. De drukste dag sinds de openstelling was op 9 mei 2018 toen er 29.218 passages werden geteld. Op de drukste dag van 2017 (23 mei) passeerden er 27.143 voertuigen de Westerscheldetunnel. Ook de drukste week ooit (week 26 met 162.477 passages) en de drukste maand ooit (augustus met 687.001 passages) komen uit 2018.

In categorie 1, de categorie voor personenauto's vond de grootste groei in absolute zin plaats met 277.574 tot 6.214.514 passages (+4,7%). Het vrachtverkeer (cat. 4) groeide procentueel fors (met +11,0%) en was daardoor goed voor 8,5% (8,0% in 2017) van alle passages.

Het aantal passages van abonneementhouders (t-tag) steeg in absolute zin met 222.077 (+4,7%). Het aantal passages als percentage van het totaal daalde in 2018 met 0,4% tot 66,0%. Het aantal passages wat afgerekend wordt tegen het veelgebruikerstarief steeg in 2018 met 5,4% tot 1.353.111. Dat was 17,9% van het totale aantal passages.

Het aantal t-tag abonnementen is gestegen tot 56.199. In totaal hadden deze abonnees eind 2018 86.885 t-tags in gebruik. Dat was 3.744 meer ten opzichte van het jaar daarvoor. Afgelopen jaar zijn bijna 5,0 mln. passages met een t-tag afgerekend. Naast de t-tags zijn er in 2017 631 m-tags in gebruik bij motorrijders. De verdeling van de passages naar betaalwijze is de afgelopen jaren nagenoeg hetzelfde gebleven. Er is, ten opzichte van 2017 in 2018 een lichte afname van 1,5% van de contante transacties en een flinke toename van betalingen met een creditcard of pinpas (tot 17%).

Op 4 april passeerden 156 wielrenners de Oostbuis. De Scheldeprijs die was gestart in Terneuzen reed via de WST, Middelburg en Goes naar Schoten (B). In totaal was de Oostbuis iets langer dan een half uur afgesloten voor het verkeer. De Westbuis was tijdens de koers gewoon beschikbaar voor het verkeer.

Op verzoek van Rijkswaterstaat (RWS) werd de Oostbuis op vrijdag 4 mei van 14.15 uur tot 18.30 uur tolvrij gemaakt. Dit had te maken met verkeersproblemen. Op de A16 gebeurde een ongeval met twee vrachtwagens waardoor er één rijstrook werd afgesloten. Vrijwel tegelijk gebeurde er op de A4 bij afrit Bergen op Zoom een kettingbotsing in de file. De 5.735 vrije passages zijn gedeclareerd bij RWS.

In 2018 waren er zes tolvrije dagen. In totaal passeerden er op deze dagen 113.283 voertuigen (gemiddeld 18.881 per dag). In 2017 waren dat er nog 115.361 (gemiddeld 19.227 per dag).

Onderstaande tabel toont de ontwikkeling van de passages per categorie.

Categorie	Voertuig	Passages 2018	Passages 2017	Vershil	Vershil
1	Personenauto	6.214.514	5.936.940	277.574	4,7%
2	Personenauto met aanhanger	326.790	312.432	14.358	4,6%
3	Vrachtwagen, bus	165.598	149.094	16.504	11,1%
4	Vrachtwagencombinatie	633.944	571.298	62.646	11,0%
5	Motor	52.322	47.559	4.763	10,0%
	Vrije passages op tolvrije dagen	113.283	115.361	-2.078	-1,8%
	Vrije passages*	58.864	52.304	6.560	12,5%
	Totalen	7.565.315	7.184.988	380.327	5,3%

*Vrije passages zijn in het tolsysteem apart geregistreerd en betroffen met name passages van hulpverleningsinstanties en eigen personeel.

4.3 Beschikbaarheid

De beschikbaarheid van de Westerscheldetunnel, waarbij zonder onregelmatigheden beide buizen volledig beschikbaar zijn voor het verkeer, kwam in 2018 uit op 97,7% en kwam daarmee 0,3% hoger uit dan voorzien. Van de 2,3% (203 uur) niet beschikbaarheid in 2018 werd 1,2% veroorzaakt door gepland onderhoud en het instellen van tegenverkeer dat daarvoor nodig was, 0,5% door renovatiewerkzaamheden en 0,6% door ongeplande afsluitingen.

Gemiddeld wordt eens per maand 's avonds en 's nachts een tunnelbuis afgesloten in verband met onderhoudswerkzaamheden. In 2018 hebben 13 van dergelijke onderhoudsnachten plaatsgevonden. De Westbuis is in 2018 in totaal 74 uur afgesloten geweest voor gepland onderhoud, voor de Oostbuis lag dit op 84 uur. Door de renovatie zijn er in 2018 5 extra onderhoudsnachten geweest.

Naast de geplande afsluitingen is het soms ook noodzakelijk om de tunnel ad hoc af te sluiten. In totaal was de Westerscheldetunnel in 2018 gedurende 53 uur (59 uur in 2017) ongepland afgesloten. Bijna de helft van deze afsluitingen werd veroorzaakt door voertuigen met pech. In totaal ging het om 84 voertuigen met pech. 133 vrachtwagens waren te hoog en zorgden in totaal voor ruim 8 uur aan ongeplande afsluitingen.

In de periode eind februari – begin maart is de Oostbuis zestien maal dicht geweest voor het inspecteren en verwijderen van ijspegels. In totaal was de Oostbuis hiervoor 2:56 uur niet beschikbaar.

Een opmerkelijk incident in 2018 vond plaats op 21 juli. Er ontstond brand in een personenauto die nog op eigen kracht uit de Westbuis van de Westerscheldetunnel rijdt. Op de uitrit brandde de auto volledig uit en er brak ook brand uit in de droge berm naast de rijbaan. De brandweer bluste het voertuig en de berm ter plaatse. De bestuurder liep brandwonden op en is door een ambulance afgevoerd naar het ziekenhuis. De Oostbuis was na 45 minuten weer beschikbaar voor het verkeer. De Westbuis bleef 1 uur en 42 minuten afgesloten. Aan de Westzijde was er sprake van een behoorlijke file maar de meeste mensen gingen, ook vanwege het mooi weer, ontspannen aan de kant zitten wachten.

4.4 Communicatie

Heldere communicatie over onverwachte stremmingen is een belangrijk aspect van de dienstverlening van de WST. Uitgangspunt daarbij is dat de klant consequent, tijdig en betrouwbaar geïnformeerd wordt op momenten dat de Westerscheldetunnel of de Sluiskiltunnel niet beschikbaar zijn. De WST biedt daarom via een aantal kanalen inzicht in de actuele verkeerssituatie op het tracé van de Westerscheldetunnel. Denk daarbij aan de website, maar ook SMS- en e-mailalerts, berichten via Twitter (@WSTVerkeer) en een app voor de mobiele telefoon (WSTVerkeer).

Om klanten goede en duidelijke verkeersinformatie te kunnen verstrekken via de website is de weergave van de beschikbaarheid op de website zo gemaakt dat het voor de bezoeker in één oogopslag duidelijk is of het tracé van de Westerscheldetunnel en de Sluiskiltunnel beschikbaar is of niet en zo niet wat dan de mogelijke alternatieven zijn.

Overzicht aanmelding communicatiemiddelen over stremmingen

	2018	2017
E-mail alerts	3.724	3.635
SMS alerts	1.611	1.458
Bezoekers website (gem. per dag)	706	693
Volgers Twitter WSTVerkeer	4.486	4.364
Installaties app (iOS en Android)	17.041	15.042

In 2018 is nadrukkelijk ingezet om verschillende onderwerpen te communiceren via diverse sociale media. Het bericht over de 'Zeeuwse week van de Veiligheid' op Facebook had het meeste bereik in 2018 met 9.042 views. Het filmpje in het gedeelde bericht op Facebook over de nieuwe Servicemobielen gemaakt door Omroep Zeeland is het meest bekeken, met 227.174 weergaven.

N.V. Westerscheldetunnel
Gepubliceerd door Jody Van Strien-van Boven · 9 oktober 2018

Het is het de Zeeuwse Week van de Veiligheid

Wist je dat de Westerscheldetunnel en de Sluiskiltunnel tot de veiligste tunnels in Europa horen?
Twee afzonderlijke tunnelbuizen, dwarsverbindingen om de 250 meter, hulpposten om de 50 meter én tunneloperators die 24/7 de tunnels bewaken met super moderne apparatuur... Veiligheid gaat bij ons boven alles! [Meer weergeven](#)

✓ **Genereer meer vind-ik-leuks, opmerkingen en deelacties**
Als je dit bericht promoot, wordt het aan meer mensen weergegeven.

9.042 Bereikte mensen   **1.118** Betrokkenheidsacties   [Bericht promoten](#)

Benny Bosma, Jan Buijze en 28 anderen · 9 opmerkingen 31 keer gedeeld

Leuk   Opmerking plaatsen   Delen

N.V. Westerscheldetunnel heeft een bericht gedeeld.
8 januari om 20:01

227.174 weergaven

Omroep Zeeland is met N.V. Westerscheldetunnel [Pagina leuk vinden](#)
8 januari om 11:44

Je staat er vast niet altijd bij stil: dit gebeurt er onder je terwijl je door de Westerscheldetunnel rijdt

32   4 opmerkingen 5 keer gedeeld

4.5 Movenience

Movenience is een 100% dochteronderneming van de WST die in 2007 is opgericht. Movenience is gespecialiseerd in betaalservices die aan mobiliteit gerelateerd zijn. Dat wil zeggen: diensten die het klanten makkelijker maken om te betalen voor tol, parkeren in parkeergarages en het opladen van elektrische auto's. Movenience bedient twee soorten klanten. Enerzijds de aanbieders (WST, gemeenten, WSF) van voertuig gerelateerde diensten, die met één van de betaalmiddelen van Movenience (t-tag, m-tag of e-tag) betaald kunnen worden. Anderzijds de abonneementhouders die gebruikmaken van deze betaalmiddelen om af te rekenen bij de aangesloten operators.

Sinds 1 januari 2016 verzorgt Movenience de financiële, personeels- en salarisadministratie en de klantenservice voor de Westerschelde Ferry BV. Vanaf 1 april 2018 kan er bij de Westerschelde Ferry niet meer worden betaald met de OV-chipkaart. Vanaf dat moment zorgt Movenience ervoor dat de overtochten met een door haar ontwikkeld betaalmiddel, de b-tag, betaald kunnen worden.

De dienstverlening voor de operators richt zich op het uitgeven van betaalmiddelen (t-tag, m-tag of e-tag), het afwickelen van financiële transacties en het debiteurenbeheer. Hiervoor beschikt Movenience over een eigen klantenservice. Tevens verzorgt Movenience de klantenservice voor de klanten van de WST en de Westerschelde Ferry.

Begin 2018 is de nieuwe generatie t-tag geïntroduceerd. Deze nieuwe t-tag werkt, net als de huidige t-tag, op basis van infraroodtechnologie. Echter, de nieuwe t-tag heeft geen losse batterij, maar een accu, is kleiner en de aanduidingen op de t-tag zijn langer leesbaar. Het voordeel van het gebruik van dezelfde technologie is dat de randapparatuur op het toplein beide generaties t-tags kan aflezen.

Begin 2018 is de nieuwe t-tag geïntroduceerd en werd deze uitgegeven aan nieuwe klanten. In de loop van de zomer bleek dat een zeer klein aantal nieuwe t-tags niet voldeed aan de verwachtingen. Daarom werd aan het eind van 2018 de accu en de transistor in de t-tag vervangen. In 2019 wordt eerst een periode getest met deze nieuwe t-tag en vervolgens wordt begonnen met het fasegewijs omruilen van de t-tags. De verwachting is dat het omruilen vier tot vijf jaar gaat duren.

4.6 Sluiskiltunnel

Op 23 mei 2015 is de Sluiskiltunnel opengesteld voor het verkeer. De Provincie Zeeland heeft het beheer en onderhoud en het verkeers- en incidentmanagement van de Sluiskiltunnel overgedragen aan de WST. Het beheer en onderhoud van de Sluiskiltunnel is gericht op het geheel van activiteiten om de infrastructuur en overige onderdelen gedurende de gehele levensduur optimaal te houden. Deze werkzaamheden omvatten onder andere controlewerkzaamheden, herstelmaatregelen, alsmede uitvoeringstaken van het onderhoud en het afstemmen van allerlei zaken met andere wegbeheerders en vergunningverleners. Daarnaast worden verplichtingen die voortvloeien uit wet- en regelgeving nageleefd, zoals onder meer de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels (Warvw) en de Wegenwet. De totale kosten voor deze werkzaamheden zijn in 2018 uitgekomen op € 2,5 mln.. Dat is binnen het beschikbare budget. De kosten zijn door de WST gedeclareerd bij de Provincie Zeeland.

4.7 Organisatie

In 2018 waren gemiddeld 57,4 fte werkzaam (2017 58,0 fte). Daarnaast werd 11,8 fte (2017 11,1 fte) ingehuurd. Het merendeel van deze inhuur betrof tolgaarders. De gemiddelde leeftijd van het personeel bedroeg ultimo 2018 48,2 jaar (2017 47,2 jaar). De verhouding man/vrouw was aan het eind van 2018 49% man en 51% vrouw, in 2017 was dit 48% man en 52% vrouw. Het verzuim is hoog door een aantal langdurige niet werk gerelateerde gevallen, en is over geheel 2018 uitgekomen op 5,1%. In 2017 was dit nog 2,9%.

De operators en de andere leden van de calamiteitenorganisatie zijn, evenals in andere jaren, in 2018 uitgebreid getoetst over hun kennis van verkeerskunde, het calamiteitenbestrijdingsplan en de geldende protocollen en procedures. Door de kennis jaarlijks te toetsen wordt gewaarborgd dat de operators bij incidenten de juiste veiligheids- en verkeersmaatregelen kunnen nemen en een ondersteunende rol kunnen vervullen in de communicatie met de hulpdiensten, klanten en het onderhoudspersoneel.

In 2018 hebben een groot aantal medewerkers deelgenomen aan één of meerdere functie gerelateerde trainingen/opleidingen. Hiervoor wordt gewerkt met een opleidingshandboek waarin de verschillende verplichte opleidingen vanuit wetgeving en/of WST-beleid zijn vastgelegd. Dit betreft onder andere de Opleiding calamiteitenorganisatie (inclusief e-learning), rijvaardigheidstraining, IM basisopleiding Zorg voor veiligheid en de BHV-training. Omdat de WST persoonlijke ontwikkeling door scholing erg belangrijk vindt, zijn er ook uitgebreide mogelijkheden om individuele cursussen en opleidingen te volgen.

De directie van de WST en de Ondernemingsraad (OR) hebben in 2018 drie keer overleg gehad. Tijdens deze overlegvergaderingen heeft de directie de OR geïnformeerd over ontwikkelingen binnen de WST, het jaarverslag 2017, de renovatie van de Westerscheldetunnel en het beleidsplan 2019. De OR heeft in 2018 ingestemd met een aanpassing van het personeelshandboek m.b.t. vals geld, een aanpassing van de regeling voor beeldschermbrillen, een wijziging van het frequent verzuimgesprek en een wijziging van het ziekteprotocol.

4.8 Financiële ontwikkelingen in 2018

Het boekjaar 2018 is afgesloten met een positief resultaat van € 14,8 mln., tegenover € 13,3 mln. in 2017. De tolopbrengsten stegen in 2018 met € 2,4 mln. ten opzichte van 2017. Voor het grootste deel (€ 1,8 mln.) werd dit veroorzaakt door het hogere aantal passages. Het overige deel is te verklaren uit de verschuiving binnen de categorieën. Zo steeg het aandeel van categorie 4 (vrachtwagens) tot 8,5% terwijl dat in 2017 nog 8,0% was. Daardoor is de gemiddelde opbrengst per passage in 2018 gestegen tot € 4,68 ten opzichte van € 4,60 in 2017.

De totale bedrijfslasten zijn met € 44,5 mln. hoger dan in 2017 (€ 43,5 mln.). Dit wordt met name veroorzaakt door de bijdrage aan het knooppunt Sloeweg – Bernardweg – Westerscheldetunnel. De kosten voor instandhouding waren lager dan in 2017. De kosten hiervan zijn vastgelegd in een onderhoudscontract. Jaarlijks wordt onderhoud uitgevoerd aan de hand van een onderhoudsplan met jaarlijks deels verschillende activiteiten en als gevolg daarvan wisselende lasten.

De kosten van de WST liggen voor een groot gedeelte vast. De grootste kostenpost wordt gevormd door de afschrijvingen, die in sterke mate samenhangen met de bouwkosten van de tunnel. Deze worden tot en met 2033 lineair afgeschreven.

4.9 Risico's en onzekerheden

De aard van het onderhoudscontract maakt dat niet altijd een beroep kan worden gedaan op garanties. Sommige risico's komen voor rekening van de WST. De WST meent dat met dit verschoven risico in de meerjarenraming voldoende rekening is gehouden.

De WST heeft een integraal risicomanagementsysteem dat regelmatig wordt geüpdatet. Voor zover er risico's worden benoemd die te maken hebben met de Westerscheldetunnel, de gebouwen en de toeleidende wegen worden deze getoetst bij de aannemer en worden, waar mogelijk en zinvol, preventieve maatregelen genomen. Gezien de verwachtingen van de huidige en toekomstige risico's neemt de WST op dit moment geen extra beheersmaatregelen.

Voor de Westerscheldetunnel en de Sluiskiltunnel is een verzekering afgesloten met voor iedere tunnel een uitgebreide schadedekking, met een limiet van € 100 miljoen per jaar en een eigen risico van € 50.000 per aanspraak. Daarnaast is een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten met een maximale dekking van € 20 miljoen per jaar en een eigen risico van € 10.000 per aanspraak. De WST is voor haar inkomsten afhankelijk van ICT-systemen. Hiervoor zijn uitgebreide continuïteitsvoorzieningen aanwezig om een IT-calamiteit het hoofd te bieden, dan wel het effect daarvan te minimaliseren.

In 2010 is een overeenkomst gesloten tussen Provincie Zeeland en WST waarbij de afkoop van de exploitatiebijdrage en de uitkering van de aanwezige agioreserve is overeengekomen. In lid 4 van deze overeenkomst is tussen partijen overeengekomen dat de Provincie zorg zal dragen dat de WST altijd aan haar financiële en andere verplichtingen kan voldoen. Dit is niet van toepassing indien er sprake is van buitengewone onvoorziene omstandigheden van zodanige aard dat de Provincie Zeeland daar in redelijkheid niet aan gehouden kan worden.

5 Jaarrekening 2018

5.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2018 (voor winstbestemming)

Bedragen in euro's

	Ref.	2018	2017
Immateriële vaste activa		540.810	411.611
Materiële vaste activa		404.978.462	428.595.813
Vaste activa	5.6.1	405.519.273	429.007.424
Vorderingen		2.394.296	1.900.506
Liquide middelen		22.446.816	20.021.738
Vlottende activa	5.6.2	24.841.112	21.922.244
Totaal activa		430.360.385	450.929.668
Eigen vermogen		91.331.767	89.854.186
Groepsvermogen	5.6.3	91.331.767	89.854.186
Langlopende schulden	5.6.4	307.214.288	330.492.859
Kortlopende schulden	5.6.5	31.814.330	30.582.623
Totaal passiva		430.360.385	450.929.668

5.2 Geconsolideerde resultatenrekening 2018

Bedragen in euro's

	Ref.	31-12-2018	31-12-2017
Tolopbrengsten	5.7.1	35.470.738	33.058.665
Exploitatiebijdragen	5.7.2	23.278.571	23.278.571
Overige bedrijfsopbrengsten	5.7.3	574.564	479.802
Totaal bedrijfsopbrengsten		59.323.873	56.817.038
Salarissen, pensioenen en sociale lasten	5.7.4	5.243.136	5.042.206
Uitzendkrachten	5.7.5	749.049	710.355
Afschrijvingen	5.7.6	29.484.387	29.194.122
Overige bedrijfskosten	5.7.7	9.054.062	8.521.382
Totaal bedrijfslasten		44.530.633	43.468.065
Bijzondere lasten		-	-
Resultaat voor belastingen		14.793.240	13.348.973
Belastingen	5.7.8	-19.564	-52.879
Resultaat na belastingen		14.773.676	13.296.094
Netto resultaat na belastingen		14.773.676	13.296.094

5.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2018

Bedragen in euro's

	Ref.	2018	2017
Netto omzetresultaat		14.793.240	13.348.973
Aanpassingen voor:			
Afschrijvingen (im-)materiële vaste activa	5.6.1	29.484.387	29.194.122
Mutatie exploitatiebijdrage	5.6.4	-23.278.571	-23.278.571
		6.205.816	5.915.551
Veranderingen in werkkapitaal:			
Vorderingen	5.6.2	-493.789	587.053
Kortlopende schulden	5.6.5	1.231.706	-697.079
		737.917	-110.026
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		21.736.972	19.154.498
Bijzondere lasten		-	-
Betaalde vennootschapsbelasting		-19.564	-52.879
		-19.564	-52.879
Kasstroom uit operationele activiteiten		21.717.408	19.101.619
(Des)investeringen immateriële vaste activa	5.6.1	-260.316	-192.495
Investeringen materiële vaste activa	5.6.1	-5.735.919	-7.993.157
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-5.996.235	-8.185.653
Betaald dividend	5.6.3	-13.296.094	-12.023.162
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-13.296.094	-12.023.162
Netto kasstroom		2.425.080	-1.107.196
Mutatie geldmiddelen			
Geldmiddelen per 1 januari	5.6.2	20.021.738	21.128.932
Toename (afname) geldmiddelen		2.425.080	-1.107.196
Geldmiddelen per 31 december		22.446.816	20.021.738

5.4 Algemene toelichting

Algemeen

De activiteiten van de N.V. Westerscheldetunnel (WST), statutair gevestigd te Borssele (KVK nummer 22040203) aan de Westerscheldetunnelweg 1, bestaan uit het exploiteren en in stand houden van de Westerscheldetunnel inclusief de aansluitende wegen. Het exploiteren uit zich onder andere in het heffen van tol voor de passage door de Westerscheldetunnel. Er is een geautomatiseerde betaling mogelijk door middel van de t-tag of m-tag. Daarnaast kan er betaald worden met een aantal creditcards, met debitcards (PIN), verschillende tankpassen en contant.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's. In de balans, de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking voorgaand boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie van WST zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen (zoals de einddatum van de tolperiode). Indien het voor het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen, opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Consolidatie

In de consolidatie zijn de financiële gegevens van de WST en haar 100% groepsmaatschappij Movenience B.V. (gevestigd te Goes) opgenomen. Intercompany transacties en resultaten en onderlinge vorderingen en schulden tussen de WST en Movenience worden geëlimineerd.

Verbonden partij

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Er is geen sprake van vreemde valuta. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Immateriële vaste activa

Het betreft hier de uitgaven in het kader van aanschaf van software plus bijkomende projectkosten van het backoffice systeem TIPS. Zij worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen over de geschatte economische levensduur.

Materiële vaste activa

De aanleg van de Westerscheldetunnel, de toeleidende wegen en de aansluitende werken worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende een periode van dertig jaar. Tijdens de bouwfase van de Westerscheldetunnel is het saldo van alle uitgaven en inkomsten toegerekend aan de aanleg van de tunnel. Voor de balans betekende dit dat het saldo werd geactiveerd als materiële vaste activa, onder de post 'tunnel'. Tot aan de openstelling per 14 maart 2003 is hierop niet afgeschreven.

Gebouwen en overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur tenzij daardoor de boekwaarde op de einddatum (13 maart 2033) groter is dan € 1. In die gevallen wordt afgeschreven tot de einddatum. De vaste activa die nog in uitvoering zijn worden apart gerubriceerd. Over deze laatste categorie wordt pas afgeschreven als het actief gereed en in gebruik genomen is. Als ondergrens voor investeringen geldt een bedrag van € 50.000,-.

Voor (groot) onderhoud is in 2013 een twintigjarig onderhoudscontract gesloten met een aannemerscombinatie (lopend tot maart 2033). Er worden volgens een vooraf bepaald schema onderhoudswerkzaamheden verricht en termijnbetalingen gedaan. Kosten van (groot) onderhoud aan de tunnel en de bedrijfsgebouwen worden verantwoord in de resultatenrekening.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden en worden gewaardeerd op nominale waarde. De WST neemt sinds 1 januari 2003 deel aan het Schatkistbankieren als Rechtspersoon met een Wettelijke Taak (RWT) die met hun publieke liquide middelen verplicht deelnemen aan Schatkistbankieren.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom niet bij de vennootschap ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de resultatenrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de tunnelpassages, de exploitatiebijdragen en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Tolopbrengsten

Tolopbrengsten omvatten de opbrengsten uit passages van vervoersmiddelen gedurende het verslagjaar inclusief kortingen in verband met abonnementen en dergelijke.

Exploitatiebijdrage

De Provincie Zeeland heeft de jaarlijkse exploitatiebijdrage aan de WST vanaf 2010 afgekocht tegen een eenmalige som van € 540 mln. Vanaf 2010 tot en met 2033 valt de afkoopsom jaarlijks lineair vrij ten gunste van de winst- en verliesrekening.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. De afschrijvingen op de Westerscheldetunnel worden gebaseerd op een exploitatieduur van dertig jaar vanaf 14 maart 2003. Op overige vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De afschrijvingstermijn van overige activa varieert van drie tot twintig jaar, afhankelijk van de geschatte economische levensduur van het actief.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenlasten

De WST heeft de pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. De pensioenregeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. WST heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies.

Financiële baten en lasten

De renteopbrengsten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Belastingen

Per 1 januari 2016 is de wet 'Modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen' in werking getreden. Op 27 juli 2015 heeft de belastingdienst bevestigd dat de WST terecht een beroep doet op de vrijstelling in de nieuwe wetgeving voor wat betreft de activiteiten die voortvloeien uit de Tunnelwet Westerschelde. Op 4 december 2015 heeft de belastingdienst vervolgens ook bevestigd dat ook de dienstverlening van de WST voor de Provincie (inzake de Sluiskiltunnel) is vrijgesteld.

5.5 Financiële instrumenten

Valutarisico

De WST kent door haar specifieke werkzaamheden geen valutarisico. Alle transacties vinden plaats in Euro's.

Liquiditeitsrisico

De WST kent door haar specifieke werkzaamheden geen liquiditeitsrisico.

Renterisico

De vennootschap kent geen rentedragende vorderingen en/of schulden, waardoor er geen risico bestaat op fluctuaties van de rente op langere termijn.

Kredietrisico

De WST kent geen grote concentraties van kredietrisico. Opbrengsten worden gerealiseerd tegen contante betaling of met behulp van de 't-tag', waarvoor geldt dat klanten vooruit moeten betalen. Binnen de organisatie zijn maatregelen getroffen die voorkomen dat gebruikers van de t-tag kunnen blijven passeren wanneer hun uitstaande saldo een bepaalde grens onderschrijft.

5.6 Toelichting op de geconsolideerde balans

5.6.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen de uitgaven voor het backoffice systeem voor de t-tagtransacties (TIPS) inclusief de daaraan verbonden website voor het deel dat gebruikt wordt in combinatie met TIPS. De investeringen in TIPS worden in 7 jaar afgeschreven.

Bedragen in euro's

	TIPS	Activa in uitvoering	Totalen
1 januari 2018			
Verkrijgingsprijs	4.339.898	164.810	4.504.708
Cumulatieve afschrijvingen	-4.093.098		-4.093.098
Boekwaarde	246.800	164.810	411.610
Mutaties 2018			
Investeringen	190.316	70.000	260.316
Afschrijvingen	-131.116		-131.116
Mutatie	59.200	70.000	129.200
31 december 2018			
Verkrijgingsprijs	4.530.214	234.810	4.765.024
Cumulatieve afschrijvingen	-4.224.214		-4.224.214
Boekwaarde	306.000	234.810	540.810

Materiële vaste activa

Het actief 'Tunnel' betreft de totale bouwkosten van de Westerscheldetunnel met de toeleidende wegen en de aansluitende werken. Verder wordt een onderscheid gemaakt in investeringen in 'Gebouwen', 'Overige vaste activa' en 'Activa in uitvoering'.

In de navolgende tabel is het verloop van de totale post materiële vaste activa weergegeven:

Bedragen in euro's

	Tunnel	Gebouwen	Overige	Activa in uitvoering	Totalen
1 januari 2018					
Verkrijgingsprijs	799.964.509	6.493.942	6.393.330	15.174.231	828.026.012
Cumulatieve en afschrijvingen	-391.593.949	-2.532.216	-5.304.034	-	-399.430.199
Boekwaarde	408.370.560	3.961.726	1.089.296	15.174.231	428.595.813
Mutaties 2018					
Investeringen	20.291.858		218.292	-14.774.231	5.735.919
Verkrijgingsprijs desinvestering			-38.500		
Cum. afschrijving desinvestering			38.500		
Afschrijvingen	-28.402.973	-502.720	-447.577		-29.353.270
Mutatie	-8.111.115	-502.720	-229.285	-14.774.231	-23.617.351
31 december 2018					
Verkrijgingsprijs	820.256.367	6.493.942	6.573.122	400.000	833.723.431
Cumulatieve en afschrijvingen	-419.996.992	-3.034.936	-5.713.112		-428.744.970
Boekwaarde	400.259.445	3.459.006	860.010	400.000	404.978.462

Het afschrijvingspercentage van de tunnel en gebouwen is jaarlijks 3,33% tenzij door dit percentage de boekwaarde op de einddatum van de WST groter is dan € 1. In dat geval wordt afgeschreven tot de einddatum (13 maart 2033). Bij de overige vaste activa worden verschillende afschrijvingstermijnen (variërend van 5% tot 20%) toegepast.

Het totaal van de in gebruik genomen investeringen bedraagt €20,5 mln. Het grootste deel (€18,5 mln.) was voor de renovatie van de tunnel technische installaties.

Voor de verdubbeling van het noordelijk wegtracé is gebruik gemaakt van een perceel grond waarvan het juridisch eigendom nog niet berust bij de WST doordat de koopakte nog bij de notaris moet passeren. Omdat de WST het bedrijfseconomisch eigendom heeft is het perceel grond met een waarde van €0,4 mln. geactiveerd.

Eind 2018 was er € 0,4 mln. aan activa in uitvoering. Dit betreft de klimaatbeheersing van het hoofdkantoor in Borssele.

5.6.2 Vlottende activa

Een specificatie van de 'Vorderingen' staat in onderstaande tabel.

Bedragen in euro's

	31-12-2018	31-12-2017
Debiteuren	700.735	598.426
Doorbelasting aan Provincie Zeeland	782.407	384.941
Vooruitbetaalde bedragen	100.853	164.613
Omzetbelasting in schuld tegoeden op t-tag	780.547	732.639
Te ontvangen bedragen	29.754	19.887
Totaal	2.394.296	1.900.506

De doorbelasting aan de Provincie Zeeland betreft de kosten die, op grond van de BOVI-overeenkomst, in het 4^e kwartaal door de WST zijn betaald voor de Sluiskiltunnel.

Het saldo 'Liquide middelen' bestaat uit de kas- en banksaldi en wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.6.3 Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de balans in de enkelvoudige jaarrekening nader toegelicht.

5.6.4 Langlopende schulden

De Provincie Zeeland heeft haar verplichting met betrekking tot de exploitatiebijdrage in 2010 afgekocht tegen een eenmalige som van € 540 mln. Vanaf 2010 tot en met 2033 valt de afkoopsom jaarlijks vrij ten gunste van de winst- en verliesrekening. Aangezien deze vrijval op lineaire wijze geschiedt, gaat het jaarlijks om hetzelfde bedrag van € 23.278.571.

Bedragen in euro's

	31-12-2018	31-12-2017
Vooruit ontvangen exploitatiebijdrage Provincie Zeeland	307.214.288	330.492.859

5.6.5 Kortlopende schulden

Schulden die op korte termijn door derden opeisbaar zijn, zijn als volgt te specificeren:

Bedragen in euro's

	31-12-2018	31-12-2017
Vooruit ontvangen exploitatiebijdrage Provincie	23.278.571	23.278.571
Nog niet verbruikte tegoeden op t-tags	4.497.435	4.221.397
Crediteuren	426.560	366.472
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.475.047	1.229.352
Te betalen pensioenpremie	7.426	6.460
Overige schulden	2.129.290	1.480.371
Totaal	31.814.330	30.582.623

De Provincie Zeeland en de WST hebben een overeenkomst gesloten voor de afkoop van de exploitatiebijdrage tegen een eenmalige som van € 540 mln. Deze vrijval geschiedt op lineaire wijze. De post 'Vooruit ontvangen exploitatiebijdrage Provincie' betreft het deel dat in binnen een jaar vrijvalt.

De post 'Nog niet verbruikte tegoeden op t-tags van klanten' geeft het saldo inclusief BTW weer. Door de vennootschap zijn geen (on)voorwaardelijke zakelijke zekerheden gesteld aan haar schuldeisers voor de aflossing van de schulden.

5.7 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

5.7.1 Tolopbrengsten

De tolopbrengsten stegen in 2018 met € 2,4 mln. ten opzichte van 2017. Voor het grootste deel (€ 1,8 mln.) werd dit veroorzaakt door het hogere aantal passages. Het overige deel is te verklaren uit de verschuiving binnen de categorieën. Zo steeg het aandeel van categorie 4 (vrachtwagens) tot 8,5% terwijl dat in 2017 nog 8,0% was. Daardoor is de gemiddelde opbrengst per passage in 2018 gestegen tot € 4,68 ten opzichte van € 4,60 in 2017.

Bedragen in euro's

Categorie	Voertuig	Realisatie 2018	Realisatie 2017
1	personenauto	8.086.864	7.648.103
1A	cat. 1 met abonnement	12.663.654	12.135.178
2	cat. 1 met aanhanger	746.663	671.495
2A	cat. 2 met abonnement	908.437	897.838
3	vrachtwagens, bussen	657.652	605.597
3A	cat. 3 met abonnement	1.317.056	1.180.790
4	cat. 3 met aanhanger	5.299.566	4.537.624
4A	cat. 4 met abonnement	5.685.571	5.286.608
5	motor	63.273	54.886
5A	motor met abonnement	42.001	40.546
Totalen		35.470.738	33.058.665

5.7.2 Exploitatiebijdrage

Bedragen in euro's

	2018	2017
Exploitatiebijdrage	23.278.571	23.278.571

De exploitatiebijdrage van de Provincie is in 2010 afgekocht voor € 540 miljoen. Vanaf 2010 tot en met 2033 valt de exploitatiebijdrage jaarlijks vrij ten gunste van de winst- en verliesrekening. Aangezien deze vrijval op lineaire wijze geschiedt, gaat het jaarlijks om hetzelfde bedrag (€ 23.278.571), rekening houdend met het einde van de exploitatieperiode op 14 maart 2033.

5.7.3 Overige bedrijfsopbrengsten

Bedragen in euro's

	2018	2017
Overige opbrengsten	574.564	479.802

Onder de overige opbrengsten wordt onder andere de doorbelasting verantwoord van de bruto loonkosten van de onderhoudskundigen en de medewerkers Beheer & Onderhoud (in totaal 2,3 fte) voor hun werkzaamheden aan de Sluiskiltunnel. De brutolonen zijn vermeerderd met sociale lasten, pensioenkosten en een opslag voor de overige ondersteuning van verschillende disciplines binnen de WST. Deze doorbelasting van €270.400 komt ten laste van de Provincie Zeeland.

Een bedrag van € 133.000 betreft de doorbelasting van de dienstverlening van Movenience aan de Westerschelde Ferry BV.

In verband met detachering, vanaf 1 oktober, door de WST (van de manager Bedrijfsvoering) en Movenience (van de directeur) aan de Westerschelde Ferry BV is in 2018 een bedrag van € 40.600 doorbelast.

5.7.4 Salarissen, pensioenen en sociale lasten

In 2018 waren gemiddeld 57,4 fte werkzaam (2017 58,0 fte). Alle medewerkers waren in Nederland werkzaam. Onderstaand de specificatie van de kosten voor salarissen, sociale lasten en pensioenen.

Bedragen in euro's

	2018	2017
Salarissen	3.552.815	3.549.153
Sociale lasten	581.474	527.029
Pensioenlasten	497.309	456.313
Overige personeelskosten	611.538	509.711
Totaal	5.243.136	5.042.206

Bezoldiging directie

De bezoldiging van de directie in het verslagjaar betreft de algemeen directeur drs. H.T.W.J.M. Schoenmakers MMO. De duur van het dienstverband in 2018 en 2017 betreft 12 maanden en de omvang bedraagt in beide jaren 40 uur per week. De WST valt formeel niet onder de Wet Normering Topinkomens (WNT) maar conformeert zich vrijwillig aan de verantwoordingsregels hiervan. De beloning van de directie overschrijdt de norm van € 187.000 (€ 181.000 in 2017) niet.

Bedragen in euro's

	2018	2017
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	164.991	159.956
Beloningen betaalbaar op termijn	19.349	18.056
Totaal	184.340	178.012

Beloning Raad van Commissarissen

De WST valt formeel niet onder de Wet Normering Topinkomens (WNT) maar conformeert zich vrijwillig aan de verantwoordingsregels hiervan. De beloning (inclusief reiskosten) van de voorzitter overschrijdt de norm van € 28.050 (€ 27.150 in 2017) niet. De beloning (inclusief reiskosten) van de leden overschrijdt de norm van € 18.700 (€ 18.100 in 2017) niet.

Bedragen in euro's

Naam	Functie	2018	2017
Mr. J.M. Heijning-van den Bremer	Voorzitter	12.064	12.043
Mr. H.B. Hieltjes	Lid RvC	8.374	-
Drs. ing. J.W. Hollestelle-Van Rooijen	Lid RvC	8.159	8.107
E.P.H. Kerckhaert	Lid RvC	-	8.000
Totaal		28.597	28.150

5.7.5 Uitzendkrachten

Uitzendkrachten worden hoofdzakelijk ingezet voor het innen van tol en vormen een flexibele schil waarmee ingespeeld kan worden op het wisselende verkeersaanbod. De kosten voor uitzendkrachten zijn als volgt te specificeren:

Bedragen in euro's

	2018	2017
Uitzendkrachten	749.049	710.355

5.7.6 Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn als volgt te specificeren:

Bedragen in euro's

	2018	2017
Afschrijving immateriele vaste activa	131.116	489.440
Afschrijving materiele vaste activa	29.353.271	28.704.682
Totaal	29.484.387	29.194.122

5.7.7 Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn als volgt te specificeren:

Bedragen in euro's

	2018	2017
In stand houden	4.553.783	6.282.666
Communicatie	285.801	365.339
ICT	625.507	595.619
Algemene kosten	1.388.971	1.277.758
Bijzondere bedrijfskosten	2.200.000	-
Totaal	9.054.062	8.521.382

In stand houden

Voor het onderhoud aan de Westerscheldetunnel is in 2013 een 20-jarig contract afgesloten met een aannemerscombinatie. De kosten betreffen de uitwerking van een onderhoudsplan met jaarlijks deels verschillende activiteiten en als gevolg daarvan wisselende lasten. De hieraan gerelateerde uitgaven vormen de belangrijkste post binnen deze kostensoort. Daarnaast omvat dit ook kleinere onderhoudsuitgaven aan gebouwen, de aanschaf van reserveonderdelen voor het tolsysteem, bergingskosten, kosten in verband met schades en aanschaf van gereedschappen.

Bijzondere bedrijfskosten

Provinciale Staten (PS) hebben op 16 december 2016 besloten tot het reconstrueren van het knooppunt Sloeweg – Bernardweg – Westerscheldetunnel door het aanleggen van een zogenoemde Stervariant. Op 2 juni 2016 had de WST aan het College van Gedeputeerde Staten al aangegeven dat de WST bereid is een bijdrage te verstrekken als voor deze variant zou worden gekozen. De WST zal aan de realisering van het kruispunt € 4,2 mln. bijdragen. In een overeenkomst tussen de WST en de Provincie Zeeland is afgesproken dat deze bijdrage in 2018 en 2019 zal worden voldaan.

Om files te voorkomen en de verkeersveiligheid te verbeteren, komt onder de Innovatieweg, ter hoogte van het Valuepark Terneuzen, een fietstunnel. Naast de Provincie Zeeland, DOW, Valuepark Terneuzen en de gemeente Terneuzen levert ook de WST een financiële bijdrage aan de realisatie ervan. De totale kosten voor de fietstunnel worden ingeschat op € 800.000 euro. De Provincie Zeeland neemt de helft van dit bedrag voor haar rekening en de andere partijen dragen ieder een ton bij.

Accountantskosten

Onderstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken deelneming zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en onafhankelijke externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties).

Bedragen in euro's

	2018	2017
Controle van de jaarrekening	26.500	26.500
Andere controlewerkzaamheden	-	-
Fiscale advisering	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-
Totaal	26.500	26.500

5.7.8 Belastingen

De WST is vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Daardoor wijkt de belastingdruk in 2018 af van de nominale belastingdruk van 25%. De opgenomen vennootschapsbelasting betreft Movenience.

5.8 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Hypotheek

De gronden waarop het tracé van de Westerscheldetunnel zich bevindt, zijn in eigendom van de Staat. Ter uitvoering van de exploitatie van de Westerscheldetunnel heeft de Staat ten behoeve van de WST een tijdelijk erfpachtrecht en een tijdelijk opstalrecht gevestigd op de gronden van het tracé. Deze zakelijke rechten eindigen op het moment dat de exploitatie van de Westerscheldetunnel door de WST beëindigd wordt, derhalve naar verwachting in maart 2033, en wel tegen betaling van een symbolisch bedrag door de Staat aan de WST. Daarnaast heeft de Staat op het moment van beëindiging van de exploitatie door de WST, een kooprecht op de dan aanwezige roerende goederen tegen betaling van eveneens een symbolisch bedrag. Ter nakoming van de verplichtingen van de WST ten aanzien van het beëindigen van de zakelijke rechten en de uitoefening van de hiervoor genoemde koopoptie is door de WST een recht van hypotheek a € 825 mln. verstrekt aan de Staat. De jaarlijkse erfpacht bedraagt circa € 40.000.

Overeenkomst Westerscheldetunnel

In de in het kader van de aandelenoverdracht in 2009 afgesloten 'Overeenkomst Westerscheldetunnel' zijn nadere afspraken gemaakt over de voorwaarden waaronder overdracht van de WST aan de Staat plaats moet gaan vinden. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat de overdracht van de infrastructuur plaatsvindt bij het vervallen van de Tunnelwet en dat de Staat 10 jaar voor overdracht inzicht krijgt in de onderhoudsplannen van de WST. Daarna zal de Staat in de periode vanaf 8 jaar voor overdracht bijdragen in de kosten van grote investeringen en/of vervangingen (minimale omvang € 0,5 mln.), op basis van de bedrijfseconomische restlevensduur van de investering na het overdrachtmoment.

Overeenkomst afkoop exploitatiebijdrage

In 2010 is een overeenkomst gesloten tussen Provincie en WST waarbij de afkoop van de exploitatiebijdrage en de uitkering van de aanwezige agioreserve is overeengekomen. In lid 4 van deze overeenkomst is tussen partijen overeengekomen dat de Provincie zorg zal dragen dat de WST altijd aan haar financiële en andere verplichtingen kan voldoen. Dit is niet van toepassing indien er sprake is van buitengewone onvoorziene omstandigheden van zodanige aard dat de Provincie Zeeland daar in redelijkheid niet aan gehouden kan worden.

Sluiskiltunnel

De WST en de Provincie Zeeland hebben in 2015 een BOVI-overeenkomst getekend waarin afspraken zijn gemaakt over de rolverdeling tussen de WST als materieel beheerder en de Provincie als opdrachtgever. Overeengekomen is dat de WST gedurende tien jaar het beheer en onderhoud en het verkeers- en incidentmanagement gaat verzorgen. Gemaakte uitgaven door WST inzake de Sluiskiltunnel worden vergoed door de Provincie Zeeland. Daarmee loopt de WST geen financieel risico.

Operationele risico's

Met de operationele risico's worden de risico's bedoeld die optreden ten aanzien van het exploiteren van de tunnel. Dit omvat risico's ten gevolge van onder meer ongevallen, technische mankementen en rampen die tot stremming van en schade aan de tunnel kunnen leiden. Deze risico's worden regelmatig geëvalueerd. Voor de Westerscheldetunnel en de Sluiskiltunnel is een verzekering afgesloten met voor iedere tunnel een uitgebreide schadedekking, met een limiet van € 100 miljoen per jaar en een eigen risico van € 50.000 per aanspraak. Daarnaast is een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten met een maximale dekking van € 20 miljoen per jaar en een eigen risico van € 10.000 per aanspraak.

Onderhoudsverplichtingen

Door de aard van het huidige onderhoudscontract, met een looptijd van twintig jaar, kan er niet in alle gevallen een beroep worden gedaan op garanties en komen sommige risico's voor rekening van de WST. In de meerjarenraming is met dit verschoven risico zo goed mogelijk rekening gehouden.

Voor het 'In stand houden' van de activa zijn verplichtingen aangegaan betreffende het onderhoud van de installaties, wegen en kunstwerken en de tunnel. Dit betreft een 20-jarige onderhoudsovereenkomst met WM die op 14 maart 2013 is ingegaan. Hiervoor geldt ultimo 2018 een nominale verplichting van €27,7 mln. WM heeft ten gunste van de WST een borg ter grootte van €0,25 mln. afgegeven.

Bedragen in euro's

Verplichting < 1 jaar	1.832.252
Verplichting > 1 jaar en < 5 jaar	8.310.283
Verplichting > 5 jaar	17.549.066
Onderhoudsverplichting per 31-12-2018	27.691.601

Diverse verplichtingen

De verplichtingen uit verzekeringen en ICT betreft een jaarlijks bedrag van €1,5 mln.. Daarnaast is er tot 2033 een opstalrecht ten gunste van het Rijksvastgoedbedrijf Ministerie van Binnenlands Zaken ter grootte van €0,6 mln. De overige verplichtingen hebben een waarde van €1,4 mln.. Deze verplichtingen kennen een looptijd korter dan vijf jaar.

Vennootschapsbelasting

Op 27 juli 2015 heeft de belastingdienst bevestigd dat de WST terecht een beroep doet op de vrijstelling in de nieuwe Wet Modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen voor wat betreft de activiteiten die voortvloeien uit de Tunnelwet Westerschelde. Op 4 december 2015 heeft de belastingdienst vervolgens ook bevestigd dat ook de dienstverlening van de WST voor de Provincie (inzake de Sluiskil tunnel) is vrijgesteld.

Bijdrage knooppunt Sloeweg – Bernardweg – Westerscheldetunnel

Provinciale Staten (PS) hebben op 16 december 2016 besloten tot het reconstrueren van het knooppunt Sloeweg – Bernardweg – Westerscheldetunnel door het aanleggen van een zogenoemde Stervariant. Op 2 juni 2016 had de WST aan het College van Gedeputeerde Staten al aangegeven dat de WST bereid is een bijdrage te verstrekken als voor deze variant zou worden gekozen. De WST zal aan de realisering van het kruispunt €4,2 mln. bijdragen. In een overeenkomst tussen de WST en de Provincie Zeeland is afgesproken dat deze bijdrage in 2018 en 2019 zal worden voldaan. In de jaarrekening van 2018 is een bedrag van €2,1 mln. ten laste van het resultaat gebracht.

5.9 Enkelvoudige jaarrekening: balans per 31 december 2018 (voor winstbestemming)

Bedragen in euro's

	Ref.	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa		404.601.436	428.198.604
Deelneming Movenience B.V.	5.10.2	577.771	524.983
Vaste activa		405.179.207	428.723.587
Vorderingen		1.517.379	1.100.452
Vorderingen op deelnemingen		231.632	153.170
Liquide middelen		17.687.783	15.514.827
Vlottende activa		19.436.794	16.768.449
Totaal activa		424.616.001	445.492.035
Gestort en opgevraagd kapitaal		76.140.000	76.140.000
Wettelijke reserves		418.092	418.092
Onverdeelde winst		14.773.675	13.296.094
Eigen vermogen	5.10.3	91.331.767	89.854.186
Langlopende schulden		307.214.288	330.492.859
Kortlopende schulden		26.069.946	25.144.991
Totaal passiva		424.616.001	445.492.035

5.10 Enkelvoudige jaarrekening: resultatenrekening 2018

Bedragen in euro's

	2018	2017
Tolopbrengsten	35.470.738	33.058.665
Exploitatiebijdragen	23.278.571	23.278.571
Overige bedrijfsopbrengsten	285.894	267.153
Totaal bedrijfsopbrengsten	59.035.203	56.604.389
Salarissen, pensioenen en sociale lasten	4.502.591	4.405.389
Uitzendkrachten	749.049	674.640
Afschrijvingen	29.195.435	28.560.753
Overige bedrijfskosten	9.892.225	9.865.542
Totaal bedrijfslasten	44.339.300	43.506.325
Saldo van de financiële baten en lasten	-	-
Aandeel in winst/verlies van deelnemingen	77.772	198.030
Resultaat voor belastingen	14.773.675	13.296.064
Belastingen	-	-
Resultaat na belastingen	14.773.675	13.296.094

5.10.1 Toelichting op de balans en resultatenrekening van de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de netto vermogenswaarde in overeenstemming met paragraaf 5.4 van de geconsolideerde jaarrekening. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de opgenomen toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde methode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de WST in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen.

Vorderingen op deelnemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag, gewoonlijk de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

5.10.2 Deelneming in Movenience B.V.

Op 21 juni 2007 is dochteronderneming Movenience B.V., statutair gevestigd te Goes, opgericht. Sinds 2016 bezit de WST 100% van de aandelen van Movenience.

Bedragen in euro's

Stand per 1 januari 2018	524.983
Uitkering dividend	-24.984
Resultaat boekjaar 2018	77.772
Stand per 31 december 2018	577.771

5.10.3 Eigen vermogen

Het maatschappelijk kapitaal van de WST bedraagt € 90 mln., opgebouwd uit twee miljoen (gewone) aandelen met een nominale waarde van € 45 per stuk. Hiervan is per 31 december 2009 € 76.140.000 geplaatst en volgestort. Alle geplaatste en volgestorte aandelen zijn in handen van de Provincie Zeeland.

De 'Wettelijke reserves' zijn ontstaan naar aanleiding van de invoering van de euro. De aandelen zijn destijds geconverteerd van 100 gulden per stuk naar € 45 per stuk. Voor het ontstane verschil is een niet uitkeerbare reserve als bedoeld in artikel 67a, derde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek gevormd.

Het verloop van het eigen vermogen gedurende 2017 en 2018 is als volgt:

Bedragen in euro's

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Wettelijke reserves	Onverdeelde winst	Totaal
Per 31 december 2016	76.140.000	418.092	12.023.162	88.581.254
Resultaat boekjaar 2017			13.296.094	13.296.094
Uitkering dividend 2016			-12.023.162	-12.023.162
Per 31 december 2017	76.140.000	418.092	13.296.094	89.854.186
Resultaat boekjaar 2018			14.773.675	14.773.675
Uitkering dividend 2017			-13.296.094	-13.296.094
Per 31 december 2018	76.140.000	418.092	14.773.675	91.331.767

Het saldo van de winstreserve op de enkelvoudige balans per 31 december 2018 is als volgt te specificeren:

Bedragen in euro's

Winstreserve per 31-12-2017	13.296.094
Uitkering dividend 2017 (in 2018)	-13.296.094
Resultaat 2018	14.773.675
Onverdeelde winst per 31-12-2018	14.773.675

De directie stelt voor de gehele winstreserve van € 14.773.675 uit te keren.

5.11 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid

De WST vormt met Movenience een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond van de standaardvoorwaarden zijn WST en de dochteronderneming ieder hoofdelijk aansprakelijk voor door de combinatie verschuldigde belasting.

Concessieovereenkomst

Met Movenience is een concessieovereenkomst overeengekomen waarin is opgenomen dat de WST per t-tagpassage een vast bedrag aan Movenience vergoed. Deze concessieovereenkomst loopt tot 1 januari 2021. Tegenover deze vergoeding staan lagere uitvoeringskosten bij de WST. Met ingang van 1 januari 2018 bedraagt de vergoeding € 0,250.

Borssele, 27 maart 2019

Directie N.V. Westerscheldetunnel

Drs. H.T.W.J.M. Schoenmakers MMO

Raad van Commissarissen

Mr. J.M. Heijning-van den Breemer

Mr. H.B. Hieltjes

Drs. Ing. J.W. Hollestelle-van Rooijen

6 Overige gegevens

De statutaire regeling voor de winstbestemming is als volgt (artikel 30 statuten):

De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering.

Uitkeringen kunnen slechts plaatshebben tot ten hoogste het uitkeerbare deel van het eigen vermogen.

Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.

De directie kan, met inachtneming van het dienaangaande in het tweede lid bepaalde, besluiten tot het doen van tussentijdse uitkeringen.

De algemene vergadering kan, met inachtneming van het dienaangaande in het tweede lid bepaalde, besluiten tot uitkeringen ten laste van een reserve.

De vordering van de aandeelhouder tot uitkering vervalt door een tijdsverloop van vijf jaren.

Aan de Algemene Vergadering van N.V. Westerscheldetunnel
N.V. Westerscheldetunnel

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Stationspark 8b
Postbus 85
4460 AB Goes

T: +31 (0)113 24 20 00
F: +31 (0)113 24 21 99

goes@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van N.V. Westerscheldetunnel te Borssele gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Westerscheldetunnel per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening 2018;
3. het geconsolideerde kasstroomoverzicht 2018; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Westerscheldetunnel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het profiel;
- de kerncijfers;
- het verslag van de Raad van Commissarissen;
- het verslag van de directie;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het profiel, de kerncijfers, het verslag van de directie en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het opstellen van het verslag van de raad van commissarissen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Goes, 27 maart 2019

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend
drs. M.A. de Munck RA